

Deze laatste, door mij gecursiveerde woorden, klinken, voor wie Majesteit ten einde heeft gelezen, vreemd, om niet te zeggen, geheel onjuist. Daargelaten nog het ongemotiveerde en het wazige, ongrijpbare van de berusting, die feitelijk vrucht van suggestie is, gaat het ook niet op, om dit het einde van het boek te noemen. Wanneer Othomar, de hoofdpersoon, voor het laatst optreedt in dezen roman, is het geheel iets anders dan berusting, dat u tegensprekt uit zijne woorden. Zijne gemalin leeft in de blijde verwachting, moeder te zullen worden. »Als het een zoon is,» had de keizerin-moeder gezegd, »zal het een hertog van Xara zijn . . . »

»En toen had de keizer van Liparië (Othomar nu) »zich niet meer kunnen betooven. In één bliksemstraal, »één zigzag van ontzetting, zag hij zijn kroonprinsleven »terug, dacht hij aan zijn aanstaanden zoon. Hoe zou »dit noodlottig kind zijn? Een herhaling van hem, van »zijn gewisfel, zijne weemoed en zijne wanhoop?

»En met zijne niet te bedwingen wanhoop snikte hij »toen, in eens overstelpt door de dreigende toekomst, »zijn smart uit over zijn vader, die geweest was en zijn »zoon die komen zou! . . . »

Lezer, noemt ge dit berusting? Of is het niet een toon van doffe wanhoop over den ijzeren dwang van het Noodlot en den last van het leven?

»Ik vind,» zegt de evengenoemde Vosmeer de Spie, »het boek van groote schoonheid, zelfs waar het, maar nooit voor lang, onbevredigd laat, en zal niet roeren aan het geheel als kunstwerk.»

Deze woorden maak ik tot de mijne, inzonderheid de laatste. Bedoeling was slechts twee opmerkingen te maken.

De eerste raakt de schildering van het leed der Majesteiten. Och, in onze kringen, die we zoo door en door kennen, weten we wel dat er veel, zeer veel kommer en zorg heerscht. Elk onzer krijgt voor zijn deel wel zooveel mede van tegenspoed